

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОК 15. Міжнародне публічне право та право Європейського Союзу

Спеціальність	081 Право
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Курс / семестр вивчення	4/ 7 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	5
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 32 год.
	Практичні, семінарські заняття – 32 год.
	Самостійна робота - 86 год.
Вид індивідуального завдання	Реферат, контрольна робота
Форма підсумкового контролю	Залік
Кафедра (назва, № кабінету, контактний телефон, e-mail)	Кафедра публічного та приватного права
Викладач /і:	Литвиненко Анастасія Олександрівна, викладач Солонько Михайло Федорович, к.ю.н.
Контактна інформація викладача/ів:	E-mail: Litvinenko_Nastenk@ukr.net тел. 0936998594 E-mail: kaf-pravo@suem.edu.ua тел. 0985955794
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком Дистанційні: електронна пошта, групи у Вайбері, Телеграмі
Анотація навчальної дисципліни:	
В сучасній системі правової освіти ця дисципліна має особливе значення, оскільки, практично, всі держави світу нині будують своє національне законодавство шляхом імплементації норм і принципів міжнародного права, які, в свою чергу, формуються шляхом узгодженої волі держав, представники яких приймають спільні рішення від імені своїх народів, спираючись на багатотисячолітній досвід світової правової культури.	
Мета і завдання навчальної дисципліни:	
Метою навчальної дисципліни є усвідомлення студентами головних чинників підтримки сучасного міжнародного правопорядку як унормованої міжнародним правом системи міждержавних відносин, що має протистояти постійним викликам з боку стихії позап правових явищ в міжнародних реаліях.	

Мета орієнтована на формування у здобувачів таких компетентностей:

Формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері права з розумінням природи і змісту його основних правових інститутів, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин.

Програмні результати навчання:

РН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

РН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

Очікувані результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

Студенти повинні:

знати:

- умови формування й розвитку, сучасні проблеми міжнародного права
- цілі і принципи Статуту ООН
- нормативно-правові акти, що формують основу сучасного міжнародного правопорядку
- характеристики міжнародної правосуб'єктності держав на тлі несуверенних суб'єктів міжнародного права
- правові режими територій в міжнародному праві
- специфіку регулювання основних рівнів міждержавного співробітництва
- головні напрямки правового регулювання міжнародних відносин

вміти:

- визначити роль міжнародного права в міжнародній нормативній системі;
- володіти термінологією дисципліни міжнародного права;
- аналізувати нормативно-правові акти, практику міжнародних судів та міжнародних арбітражів в контексті основних принципів міжнародного права і особливостей окремих ми галузями міжнародного права

-давати обґрунтовану правову кваліфікацію юридичним фактам міжнародного життя
-оцінювати правотворчу та правозастосовчу міжнародну й національну практику
-аналізувати тексти й окремі положення міжнародних угод в контексті імplementованих міжнародних угод, Конституції й законодавства України

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Предмет і система міжнародного права

Походження терміну «міжнародне право». Регулювання міждержавних відносин як предмет класичного міжнародного права. «Право народів» (*jus gentium*) і сучасне міжнародне право. Концепція «загального міжнародного права», роль кодифікованого міжнародного права в сучасному міжнародному правопорядку. Міжнародне публічне й міжнародне приватне право. Концепція «третього правопорядку» (транснаціональне право, нове *jus gentium*, нове *lex mercatoria*).

Суб'єкти і об'єкти міжнародно-правових відносин. держави як первинні суверенні і юридично рівні суботи МП. Міжнародні міжурядові організації я похідні несуверенні суб'єкти МП, з функціонально обумовленим обсягом правосуб'єктності. Дестинатори міжнародного права, проблемність визнання особи в якості суб'єкта міжнародного права. Загальні відмінності міжнародного права від національного.

Система міжнародного права в «міжнародній нормативній системі». «Рух норм» між нормативними квазіюридичними і юридичними системами, між національними, релігійними, традиційними та ін. правовими системами і системою міжнародного публічного права. Структурні елементи системи міжнародного права. Правова норма як елементарна структурна одиниця правової системи. Інститути міжнародного права. Галузі і підгалузі міжнародного права. Загальна структура дисципліни міжнародного права.

Тема 2. Норми міжнародного права та їх джерела. Статут ООН

Особливості правової норми, її відмінності від інших соціальних норм. Специфіка нормотворчості в міжнародному праві: «узгодження воль» суверенних держав як головна форма нормотворчості в міжнародному праві. Норми міжнародного права, їх класифікація. Формування імперативних норм міжнародного права (норми *jus cogens*): загальновизнаність (норма *ergo omnes*) – як передумова імперативності.

Способи утворення і джерела норм міжнародного права: статутне й доктринальне визначення джерел МП. Стаття 38 Статуту Міжнародного суду ООН про джерела, до яких звертаються судді. головні рівні правотворчості в міждержавних відносинах.

Договірний спосіб утворення норм, переваги кодифікованого міжнародного права. Кодифікаційна діяльність держав і міжнародних установ.

Позадовірні («стихийний» і «довільний») способи нормоутворення. «Стихийні» способи утворення норм міжнародного права. Справедливість – як мета стихійної нормотворчості, природне право як «філософія справедливості», англійське «право справедливості» і його вплив на міжнародне право. Міжнародно-правовий звичай: матеріальна і психологічна його складові, *opinio juris* – як критерій «юридичності» звичаєвої міжнародної норми. Звичаєве походження загальних принципів права.

Довільні способи нормоутворення: односторонні і багатосторонні не договірні акти держав, односторонні акти міжнародних організацій. довільність форми і відсутність критеріїв юридичності таких норм (м'яке право), їх політична важливість і можливість подальшої юридизації через загальне визнання.

Статут ООН – кодифікована основа сучасного міжнародного правопорядку. Статут Міжнародного суду ООН як невід'ємна складова Статуту ООН. Стаття 103 Статуту ООН про верховенство норм Статуту на іншими договірними нормами. Цілі і принципи Статуту ООН як змістовна основа сучасного міжнародного права.

Тема 3. Основні принципи міжнародного права

Зв'язок основних принципів міжнародного права з загальноправовими принципами. Тлумачення поняття «основні принципи міжнародного права». Джерела і формування загальних принципів права. Загальноправові принципи як джерело міжнародного права, відповідно до ст. 38 Статуту Міжнародного суду ООН.

Принципи Статуту ООН. Принципи Ст. 2 Статуту: каузальність положень про співробітництво держав-членів з ООН (п.5. Ст. 2) і про невтручання ООН у внутрішні справи своїх держав-членів (п. 7 Ст. 2). Важливість положення п 6. Ст. 2 про важливість визнання принципів Статуту ООН і державами-нечленами ООН. Принципи Ст. 1, що згодом увійшли до основних принципів міжнародного права.

Розкриття змісту принципів Статуту ООН в Декларації про принципи 1970 р., визначення їх як основних принципів міжнародного права, якими повинні керуватися всі нації. Остаточна систематизація десяти основних принципів МП в Заключному (Гельсінському) акті НБСЄ 1975 р. критерії визнання всіх десяти основних принципів як норм *jus cogens*.

«Логічна парність» десяти основних принципів міжнародного права. Принципи суверенної рівності держав і невтручання держав у внутрішні справи одна одної. Принципи сумлінного виконання міжнародних зобов'язань і співробітництва. Принципи мирного вирішення спорів і незастосування сили й погрози силою. Принципи територіальної цілісності держави і непорушності державних кордонів. Принципи поваги до прав людини і рівноправ'я та права на самовизначення народів.

Тема 4. Держава як суверенний суб'єкт міжнародного права. Правонаступництво держав

Суверенітет і міжнародна правосуб'єктність. Міжнародний і внутрішньодержавний виміри суверенітету. Рівність і первинність правосуб'єктності держав: реалізація міжнародної правосуб'єктності держави через інститут визнання: встановлення дипломатичних зносин як необхідна і достатня умова визнання *de jure*; випадки визнання *de facto* і *ad hoc*. Конститутивна і декларативна теорії визнання.

Юрисдикція держави як внутрішній аспект суверенітету. Абсолютна юрисдикція держави над її територією, випадки екстериторіальної юрисдикції. Імунітет держави, її офіційних представників і державного майна – як абсолютна екстериторіальна юрисдикція. Акти держави, що дозволяють і визначають межі дії на її території окремих норм міжнародного права і права іноземних держав. Зв'язок владних повноважень держави і інституту імплементації міжнародно-правових норм. Розвиток поглядів на співвідношення міжнародного й національного права. Способи імплементації норм міжнародного права в національні правові системи.

Інститут держави у динаміці її розвитку: міста-держави і держави-імперії як основні форми держав до ново часу. Держава-нація як політична форма захисту інтересі громадянського суспільства, лояльний суб'єкт міжнародного права. Історичність поняття «суверенітет»: суверенітет як повновладдя монархів (Ж. Боден); суверенітет як форма захисту інтересів нації (Г.Гроцій) і суверенітет як повновладдя, делеговане народним волевиявленням (Ж. Ж. Руссо).

Складові елементи держави: легітимна влада (суверенітет), населення, територія, міжнародне визнання її правосуб'єктності. Міжнародно-правовий статус населення. Сучасні концепції про становище фізичної особи в міжнародному праві. Особливості міжнародних угод, що регулюють відносини, де стороною є фізична особа: міжнародне гуманітарне (в широкому сенсі) і кримінальне право. Інститут громадянства в національному й міжнародному праві. Умови виникнення, підстави й засоби уникнення подвійного громадянства. Міжнародно-правові стандарти регулювання статусу іноземців, осіб без громадянства, біженців. Міжнародно-правові підходи до надання притулку і екстрадиції.

Інститут правонаступництва держав. Істотні зміни території як необхідна умова відносин правонаступництва. Конвенційне визначення поняття правонаступництва.

Правонаступництво стосовно міжнародних договорів, державної власності і боргів і державних архівів. Принцип “tabula rasa” при правонаступництві нових незалежних держав. Проблемні питання правонаступництва пострадянських держав.

Тема 5. Інститут території в міжнародному праві

Загальна характеристика інституту території. Територія як правова категорія. Правовий статус і правовий режим території.

Загальні і спеціальні режими території як норми, що визначають правила діяльності суб'єктів в межах відповідних просторів. Національний, міжнародний і змішаний загальні режими. Спеціальні режими: режими міжнародної безпеки (демільтаризовані, нейтральні без'ядерні території) і режими міжнародного співробітництва (морські, повітряні простори, економічні зони).

Державна територія. Складові державної території: суходіл, надра води і повітряний простір. Поняття внутрішні і територіальні води держави, вихідна лінія (нормальна, пряма, архіпелажна) – як межа між внутрішніми і територіальними водами. Призначення і ширина прилеглої зони. Юрисдикційні повноваження держави на її території та в прилеглий зоні. Державний кордон, його делімітація і демаркація.

Території з міжнародним правовим режимом: режим спільного міжнародного користування і режим об'єктів спільної спадщини людства як варіанти міжнародного режиму. Відкритий космос і небесні тіла, особливості правового режиму геостаціонарної орбіти як вичерпного ресурсу. Повітряний простір за межами національної юрисдикції. Відкрите море: свободи відкритого моря, права та обов'язки капітанів суден у відкритому морі. Район морського дна і особливості його експлуатації. Значення і особливості правового захисту Антарктики.

Території зі змішаним правовим режимом. Поєднання і розмежування в регулюванні території зі змішаним режимом питань національної юрисдикції і безпосередньо підпорядкованих нормам міжнародного права. Юрисдикція держав в межах їх виключної морської економічної зони (ВМЕЗ) і континентального шельфу над ресурсами, науковими дослідженнями і зведенням споруд, пов'язаних з цими видами діяльності. «Секторальний» принцип в Арктиці: поширення обмеженої юрисдикції п'яти приполярних держав до північного полюсу; відмінність секторального режиму від режиму ВМЕЗ. Особливості регулювання режимів міжнародних проток і каналів.

Тема 6. Право зовнішніх зносин

Дипломатія як базовий рівень міждержавного співробітництва: предмет і зміст «Права зовнішніх зносин». Зв'язок інституту визнання і права зовнішніх зносин. Джерела права зовнішніх зносин. Державні органи, в компетенцію яких входить регулювання зовнішніх зносин. Закордонні органи зовнішніх зносин: представництва і місії.

Поняття, функції і юридичний статус дипломатичних представництв. Класи глав дипломатичних представництв. Призначення глави дипломатичного представництва: агреман і вірча грамоти. Склад дипломатичних представництв. Поняття дипломатичний корпус. Дипломатичні ранги. Дипломатичні імунітети і привілеї.

Джерела консульського права. Функції і юридичний статус консульств. Акти, що слугують правовою підставою діяльності консула, екзекватура, консульський патент. Інституційні форми консульської діяльності. Консульські округи.

Право спеціальних місій. Джерела, що регулюють статус спеціальних місій. Особливості торгових і військових місій.

Дипломатичне право міжнародних організацій. джерела і правовий статус представництв держав при міжнародних організаціях.

Тема 7. Право міжнародних договорів

Кодифікація міжнародного права шляхом укладання багатосторонніх міжнародних угод (договорів) як юридична основа сучасного міжнародного правопорядку: поняття і джерела «Права міжнародних договорів». Класифікації міжнародних договорів.

Статут ООН як договір вищої юридичної сили стосовно інших міжнародних угод (ст. 103 Статуту). Структура (елементи) міжнародних договорів.

Процедура укладання міжнародних договорів. Обмін повноваженнями їх значення для легітимності договору. Прийняття тексту договору, встановлення автентичності тексту: парафування і підписання *ad referendum*. Способи надання державами згоди на обов'язковість договору. Умови надання згоди з застереженнями. Депонування договору у депозитарія. Набуття договором чинності.

Дія договорів, їхнє застосування й тлумачення. Дія договорів у часі і просторі. Загальний обов'язок дотримуватися положень договору його сторонами. Обов'язковість договору тільки для його сторін. Тлумачення договору. Включення в договір механізму врегулювання спорів між сторонами стосовно виконання і тлумачення договору.

Підстави недійсності договору: підписання договору при відсутності належних повноважень у представника що підписав договір; підписання внаслідок помилки щодо факту чи ситуації, що мали істотне значення для підписання договору, внаслідок введення держави-члена в обману, внаслідок підкупу уповноваженого на підписання представника, внаслідок тиску на представника держави чи на саму державу; суперечність положень договору імперативній нормі міжнародного права. Підстави і способи припинення і призупинення дії міжнародного договору.

Тема 8. Право міжнародних організацій.

Інституціалізація міждержавних відносин шляхом заснування міжнародних міжурядових установ – як організаційна основа сучасного міжнародного правопорядку: предмет і зміст «Права міжнародних організацій». Джерела права міжнародних організацій.

Історія розвитку інституціалізованих форм міждержавного співробітництва. Особливості регулювання діяльності міжнародних конференцій. Міжнародні адміністративні органи. Ліга націй як перша універсальна система міждержавного співробітництва. Утворення ООН і її системотворчий вплив на міжнародне право і міжнародний правопорядок

Міжнародна правосуб'єктність міжурядових організацій як похідна і функціонально обумовлена. Вищі, виконавчі та інші органи міжнародних організацій. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях

Універсалізація міждержавного співробітництва в системі ООН. Головні органи ООН: Генеральна асамблея ООН, її функції і структурні підрозділи. Рада Безпеки ООН, її функції і структурні підрозділи. Економічна і Соціальна Рада, її функції і підрозділи. Рада з опіки. Міжнародний суд ООН, його компетенція, формування складу суддів і вимоги до них. Секретаріат ООН, повноваження Генерального секретаря ООН. Допоміжні органи ООН. Спеціалізовані організації системи ООН.

Міжурядові організації поза системою ООН. Особливості діяльності Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) МАГАТЕ і СОТ. Регіональні і субрегіональні організації

Тема 9. Мирне врегулювання спорів між державами.

Розвиток принципу мирного вирішення міжнародних спорів у доктрині й джерелах міжнародного права. Гаазькі конференції миру і механізми врегулювання спорів між державами запропоновані в них. Значення впровадження Постійної палати третейського суду. принцип мирного врегулювання спорів у Версальсько-Вашингтонській системі міжнародних домовленостей. Значення заснування Постійної палати міжнародного правосуддя.

Врегулювання спорів в системі ООН. Поняття «міжнародний спір» і критерії його «юридичності» за статутом ООН. Засоби розв'язання спорів за Ст. 33 Статуту ООН. Дипломатичні (політичні) засоби розв'язання спорів: переговори, обстеження, посередництво, примирення та інші. Юридичні засоби розв'язання спорів: відмінності між арбітражним вирішенням спорів і зверненням до судових органів. Звернення до

регіональних домовленостей та інституцій. Примусові засоби забезпечення миру і безпеки в системі ООН.

Інституційне забезпечення мирного врегулювання спорів. Найбільш відомі арбітражні (міжнародні третейські) суди. Діяльність Постійної палати третейського суду. Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів. Арбітражі ad hoc: претензійний трибунал між Іраном і США.

Універсальні міжнародні судові органи. Постійна палата міжнародного правосуддя. Міжнародний суд ООН. Механізм врегулювання спорів в системі СОТ. Міжнародний трибунал з морського права. Регіональні судові органи: Суд ЄС. Економічний суд СНД.

Тема 10. Інститут відповідальності у міжнародному праві

Розрізнення юридичної природи реститутивної й репресивної відповідальності; виключно реститутивний характер міжнародної відповідальності держав (за правомірні й протиправні діяння); міжнародна відповідальність держави за тяжкі протиправні діяння супроводжується кримінальною відповідальністю фізичних осіб, винних у здійсненні від імені держави міжнародних злочинів.

Відповідальність держав за правомірну діяльність (абсолютна відповідальність). Конвенція про міжнародну відповідальність за падіння космічних об'єктів 1972 р. – як джерело кодифікації абсолютної міжнародної відповідальності і процедурних питань її понесення.

Міжнародно-протиправні діяння держав і відповідальність за такі діяння. Кодифікація міжнародної відповідальності держав за протиправні діяння: Статті про відповідальність держав за протиправні діяння від 12.12.2001 р. Види і форми міжнародної відповідальності. Контрзаходи як засіб змусити державу-порушницю понести відповідальність, вимоги до контрзаходів.

Міжнародна кримінальна відповідальність фізичних осіб. Міжнародні злочини як найтяжчі протиправні діяння держав, урядів чи політичних партій, за які міжнародну відповідальність несе держава, а кримінальну виконавці злочинних діянь: їх відмінність від злочинів міжнародного характеру (конвенційних злочинів).

Джерела міжнародного кримінального права. Нюрнберзький і токійський трибунали, трибунали кінця ХХ століття. Римський статут Міжнародного кримінального суду. Склад злочину геноциду. Склад злочинів проти людяності. Склад військових злочинів. Міжнародно-правове регулювання злочину агресії.

Предмет міжнародного кримінального процесу. Інститут екстрадиції в міжнародному кримінальному процесі. Процесуальні норми Статуту міжнародного кримінального суду.

Рекомендовані джерела і навчальна література:

1. Законодавчі напрями розвитку держави і суспільства (аналітичні підсумки діяльності Верховної Ради України VIII скликання) / За заг. ред. О. Л. Копиленка, Є. Р. Бершеди, О. М. Клименко ; Інститут законодавства Верховної Ради України. К., 2019. 574 с.
2. Наливайко Л.Р., Степаненко К.В. Міжнародно-правові стандарти прав людини: навч. посібник. Дніпро: ДДУВС, 2019. 184 с.
3. Гавриленко В.В. Трансформація державного суверенітету в умовах європейської інтеграції: проблеми теорії та реалізації: монографія. Харків: Фенікс, 2017. 136с.
4. Гамбург Л. С. Державна влада: територіальний устрій і децентралізація: монографія. Lambert Academic Publishing, 2018. 220 с.
5. Сазонець І.Л. Наукові основи та імплементація світових практик місцевого самоврядування та об'єднання територіальних громад: монографія. Рівне: Волин. обереги, 2017. 216с.
6. Гнатуша Ю. В. Міжнародний досвід протидії торгівлі людьми : автореф. дип. роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр»: спец. 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв, 2019. 21 с.

7.Зінченко, Д. А. Психологічна складова оперативно-розшукової діяльності під час пошуку неповнолітнього. Актуальні питання та перспективи використання оперативно-розшукових засобів у розкритті злочинів в умовах воєнного стану : матеріали міжвідом. наук.-практ. конф. МВС України, Нац. поліція України, Нац. акад внутр. справ. Київ, 2023. С. 195-197.

8.Макарова, О. П. Теоретичні проблеми оперативно-пошукової психології Актуальні питання та перспективи використання оперативно-розшукових засобів у розкритті злочинів в умовах воєнного стану : матеріали міжвідом. наук.-практ. конф. МВС України, Нац. поліція України, Нац. акад внутр. справ. Київ, 2023. С. 102-104.

Методи викладання, навчання:

Лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання);

Семінарські, практичні заняття (публічне обговорення питань тем курсу, дискусії, виконання ситуаційних вправ, участь у діловій грі та ін.);

Самостійне навчання (виконання завдань самостійної роботи (СРС), індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ): контрольна робота, підготовка тез доповіді на наукову конференцію з публікацією).

Форми контролю успішності навчання:

Контрольні заходи з перевірки успішності засвоєння навчального матеріалу з дисципліни включають: поточний контроль, виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ), підсумковий контроль (залік).

Поточний контроль має на меті перевірку виконання завдань як аудиторної, так і самостійної роботи студентів та може проводитися в таких формах:

- оцінювання підготовлених виступів, доповідей з тематики семінарських занять;
- усне опитування або письмовий експрес-контроль на семінарських заняттях;
- виконання контрольної роботи;
- тестування з засвоєння окремих тем курсу;
- перевірка виконання завдань СРС.

Контроль виконання *ІНДЗ* здійснюється у формі перевірки підготовлених тез та їх наступної публікації як умова апробації результатів власного дослідження.

При проведенні рубіжних контролів після вивчення кількох тем курсу у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в бібліотеці електронних курсів системи дистанційного навчання СУРА для перевірки знань здобувачів вищої освіти.

Система оцінювання результатів навчання:

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань здобувачів вищої освіти, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Підсумкова оцінка (залік) виставляється на підставі суми накопичених балів здобувачем вищої освіти, отриманих у ході поточного, рубіжного контролів, виконання ІНДЗ.

Схема розподілу балів:

Залік	70 балів (поточний контроль)	30 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)
--------------	---------------------------------	---

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

Залік	45 балів (поточний контроль)	15 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)
--------------	------------------------------	---

Шкала оцінювання результатів навчання:

Загальна семестрова оцінка за 100-бальною шкалою переводиться у національну шкалу відповідно до таблиці:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії і порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів під час усіх видів контролю здійснюється відповідно до затверджено в університеті «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень з навчальних дисциплін здобувачів вищої освіти» (URL : <https://www.suem.edu.ua/normatyvni-dokumeny>).

Політика курсу:**Політика дотримання академічної доброчесності**

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перегляд новин на Телеграм-каналі.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Міжнародне публічно право та право Європейського Союзу».

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі вищої освіти мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність здобувача вищої освіти на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів вищої освіти і поліпшенню іміджу університету (факультету).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі вищої освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач вищої освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту освітніх програм (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання), яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні кафедри публічного і приватного права, протокол від «12» лютого 2024 р. № 20.

Завідувач кафедри

Людмила КУЗНЕЦОВА